

čen, cilj pa je povsod isti ter se glasi: izriniti krščanstvo, osebno katolištvo, iz vseh panog javnega življenja in udejstvovanja, zlasti iz mladinske vzgoje. V to svrhu se pripravljajo ofenziva svobodomiselstva. Generalni štab svobodomiselstva je zbran v Moskvi, ki je poslala ter vzdržuje po raznih državah 5000 brezbožniških agitatorjev. V Avstriji ima letošnje delo svobodomislecev značaj odpora proti nemškemu katoliškemu shodu, ki se bo letos vršil na Dunaju. Izdali so geslo: »Najboljši odgovor na katoliški shod in konkordat je izstop iz Cerkve.« To je brezvestnost, ki je je sposoben samo kakšen svobodomislec! Ker bo velik shod katoličanov, naj bi ljudje izstopili iz Cerkve! Vsi bi se smeli shajati ter prirediti zbornice in kongrese: liberalci, naprednjaki, framasoni, nacionalisti, socialisti, komunisti, samo katoličani ne! Svobodomislec v Avstriji so tudi sklenili, proti katoliškemu shodu nastopati z manifestacijami ter tudi ob tej priliki prirediti protikatoliško, ali, kakor oni izjavljajo, protiklerikalno razstavo. Kaj bodo neki razstavili? Najboljše bi bilo, da bi razstavili svojo svobodoumno lažnjivost, hinavščino, hudobnost in surovost.

Prvi Eskimo — jezuit. Letos je 8. januarja umrl brat Jožef Prince, prvi Eskimo-jezuit, star 29 let. Rojen je bil v deželi večnega leda in snega, v neki snežni bajti med Eskimi blizu Berinškega zaliva ter krščen od ruskega popa. Jezuitski pater Rupert ga je sprejel v katoliško Cerkev ter ga poslal v jezuitsko šolo v Holy Crosu. Mladi Jožef je bil vrl dečko, vnet za pouk in delo ter jako oprezen in okreten. Ko so nekoč njegovi sošolci ob vodi snažili vplavljene ribe, je iz bližnjega grmovja bilo čuti čudno godrnjanje. Jožef se ni prestrašil, marveč zagrabil puško ter previdno izginil v grmovju. Čez nekaj hipov je počil strel in mrtev je obležal bel severni medved. Jožef se je izučil kovaškega in tesarskega dela. Kljub svoji mladosti je tudi bil več spremljevalec očetov jezuitov po nevarnih zasneženih poljanah, kjer prebivajo katoliški Eskimi. Vasi tamkaj tvorijo snežne bajte, vkopane v zemljo. Ako zapade globok sneg, izginejo v njem vse te bajte brez sledu, ker ni videti niti dima, ki drugače izdaja kraj, kjer stoji takšna bajta. Vajeno Jožefovo oko je našlo snežno bajto tudi v takih okolnostih. Če pa le niso mogli na takih potih najti človeškega naselja, je Jožef izkopal za ljudi in pse v snegu rov, kjer so našli zavetje. Jožef je tudi dnevno napredoval v pobožnosti, posebno goreče je častil Najsvetejši Zakrament. L. 1926 se je z drugimi eskimskimi otroci udeležil svetovnega evharističnega kongresa v Chikagu v Zedinjenih državah Amerike. Vsi ti otroci so imeli na sebi eskimsko debelo obleko, v kateri so se radi velike vročine hudo potili. Ko pa je potem ob koncu kongresa nastala velika nevihta z viharjem, je svila ter druga dragocena obleka hudo trpela, eskimska obleka pa je ostala nepoškodovana. Ko je bil Jožef star 19 let, je prosil za sprejem kot brat v jezuitski red. Prej je šel k materi po slovo. Mati ga ni hotela pustiti iz snežne bajte,

marveč ga je prosila, naj ostane pri njej, jadikovala je, jokala in tarnala. In vendar je Jožef sledil notranjemu klicu, ki ga je klical v samostan. Meseca decembra 1928 je prejel redovniško obleko. Kmalu je obolel na jetiki. Dne 6. januarja 1933 je položil redovniške obljube. »Brat, kaj naj storim za tebe«, ga je vprašal predstojnik. »Gospod pater, govorite z menoj o ljubezni božji«, je mladi jezuit dahnil s tihim glasom. Čez dva dni je ta preprosti in pobožni sin eskimske zemlje svojo čisto dušo vrnil božjemu Stvarniku.

Posledice krize.

Opazovanje in dopis kmetijskega človeka.

Kriza, ki pritiska na vse stanove, se kaže več ali manj v vseh panogah gospodarstva. Najhujše je prizadet seveda kmetijski stan. Občutijo pa krizo seveda tudi drugi stanovi. Značilno je, kako se vsled krize ljudje omejujejo pri raznih stvareh, ki so bolj luksuznega značaja. Priliko sem imel govoriti z več podeželskimi trgovci, ki trdijo, da je poraba sladkorja na kmetih v zadnjem letu padla precej nad polovico. Tudi v industrijskih občinah je poraba sladkorja padla, vendar ne v toliki meri. Ako pogledamo po gostilnah, so v

primeri z obiskom pred kakimi petimi leti skoro prazne. Tudi tukaj se ljudje omejujejo le na najpotrebnejše, razven nekaterih stalnih pijančkov, ki pa jih je seveda malo. Zanimive so številke glede vporabe tobaka, ki jih je objavil pred kratkim »Slovenec«. Opaziti je, da so se ljudje vsled krize v večji meri odpovedali sladkorju, kavi in pijači, kakor pa tobaku. Pri tobaku je opaziti, da opuščajo finejše in boljše vrste in kupujejo cenejše vrste tobaka in cigaret. Po uradnih številkah smo v Sloveniji lansko leto razven brežiškega rajona porabili tobaka vseh vrst za Din 169.710.487, torej nekaj manj kot za 170 milijonov dinarjev. Od te zgoraj navedene vsote se je v laškem okraju brez Trbovelj, ki dobiva tobak menda iz Zagorja, porabilo tobaka za okroglo 4 in 1/2 milijona dinarjev. Leta 1930 pa je znašala približna vrednost na postajah Zidani most in Laško za v Ljubljano in v inozemstvo naloženo govejo živino tudi čez 4 in 1/2 milijone dinarjev, v l. 1932 pa je vrednost na omenjenih postajah naložene živine padla na 900.000 Din. Torej se je lansko leto v laškem okraju izdalo za tobak petkrat toliko, kolikor je bila vrednost v Laškem in Zidanem mostu naložene živine. Opaža pa se, da bodo za tobak izdane vsote letos precej manjše.

Duhovniške vesti. Odpovedal se je župniji Zavrče tamošnji župnik in dekan g. Anton Podvinski. — Za upravitelja dekanije Zavrče je imenovan Ignac Skamlec, župnik pri Sv. Andražu v Halozah. — Za provizorja v Zavrču je postavljen tamošnji kaplan Konrad Jarh. — Župnija Gomilsko je podeljena Fr. Sattlerju, kaplanu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. — Menjala sta župnije Franc Groblar, novoimenovani župnik za Črešnjice, in Franc Hlastec, župnik pri Sv. Marku niže Ptuja. — Pre-

Odprava prepovedi alkoholnih pijač v Ameriki. Roosevelt nastavlja pivo.

stavljani so gg. kaplani Rudolf Vahčić iz Rušk Sv. Juriju ob Ščavnici, Anton Radanovič iz Zreče v Braslovče, Janez Leber iz Luče v Zreče in Venceslav Jastrobnik iz Ponikve ob južni žel. v Luče. — Razpisani sta župniji Zavrče in Kapele pri Brežicah do 11. aprila t. l.

Petdesetaki, ki so v naši državi v prometu, so kovani v dveh kovnicah, deloma v kovnici v Beogradu, deloma v angleški državni kovnici v Londonu. Tiste, ki so kovani v Beogradu, je spoznati na zaznambi »Kovnica A. D.«, ki je z majhnimi črkami postavljena pod sliko Nj. Vel. kralja. Angleška državna kovnica pa ni ničesar napisala pod to sliko.

Zmrznila je v snežnem metežu Terezija, hči premožnega posestnika Motalna v Frajhamu. Bila je na kolinah pri sorodnikih. Pozno zvečer se je vkljub prigovarjanju sorodnikov, naj prenoči pri njih, odpravila domov. Med potom je zašla v snežni metež, omagala in zmrznila. Ker je ni bilo domov, so jo šli iskat ter jo našli mrtvo v kupu snega. Ponesrečenko, ki zapuščala tri male otroke, so pokopali v nedeljo dne 26. februarja.

Denar bi rad ponarejal. Človek, ki ima take nakane, se imenuje Jovan Popovič ter je star 60 let. Presedel je v mariborski kaznilnici dve leti, ker je poskušal ponarejati angleške funte. Pred nekaj dnevi je zopet prišel v roke mariborski policiji, ker je izmamil dveh posestnikoma v Polensaku 12 tisoč Din, češ, da jih bo porabil za nakup snovi in kemikalij za ponarejanje denarja, ki ga bo potem delil na tri dele. Ko sta prizadeta prijavila ta slučaj, je mariborska policija Popoviča prijela ter izročila okrožnemu sodišču.

Radi uboja moža. V petek, 3. marca, se je vršila pred malim kazenskim senatom v Mariboru razprava proti 41let-

Požar nemškega parlamenta.

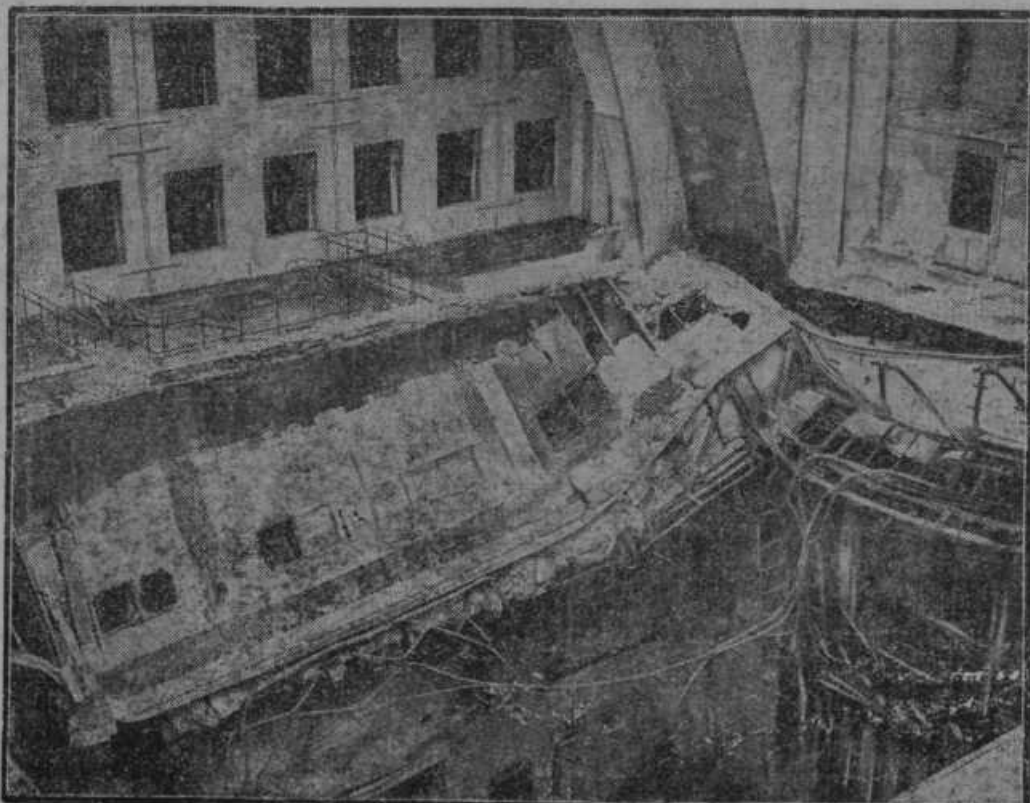
ni posestnici Antoniji Ploč v Gačniku, ker je 25. avgusta 1932 v prepiru tako nevarno ranila svojega moža, posestnika Ivana Ploča, da je na posledicah umrl v mariborski bolnišnici. Ploč Iv. je bil vdan pijančevanju in rad pohajkoval, žena pa je bila skrbna in delovna. Prišlo je v družini velikokrat do sporov. Tako je tudi 25. avgusta Ivan Ploč zgrabil ženo ter jo vrgel na tla. Prihital je materi na pomoč mladoletni sin, oče je tudi njega napadel ter gnač okoli hiše. Medtem je žena vstala ter skočila sinu na pomoč. V spopadu je mož padel na tla, v ležečega je naglo vrgla tri opeke, ki so ga zadele v glavo. Žena se je pred sodiščem izgovarjala s silobranom. Sodišče je to upoštevalo in jo obsodilo na 10 mesecev zapora pogojno na tri leta.

Žrtve podivjanosti. Podivjanost mladine, o kateri se danes toliko toži, zahteva vedno več žrtev. V pondeljek, 27. februarja, se je zgodil tak slučaj v Novi vasi pri Sv. Marku niže Ptuja. Posestnik Peter Cvetko je priredil pustno zabavo svojim prijateljem in znancem. Ko so se gostje zabavali ter plesali, so se naenkrat pojavili pred hišo nekateri fantje iz Stojncev z noži v rokah. Domači gostje so ostali mirni ter dovolili,

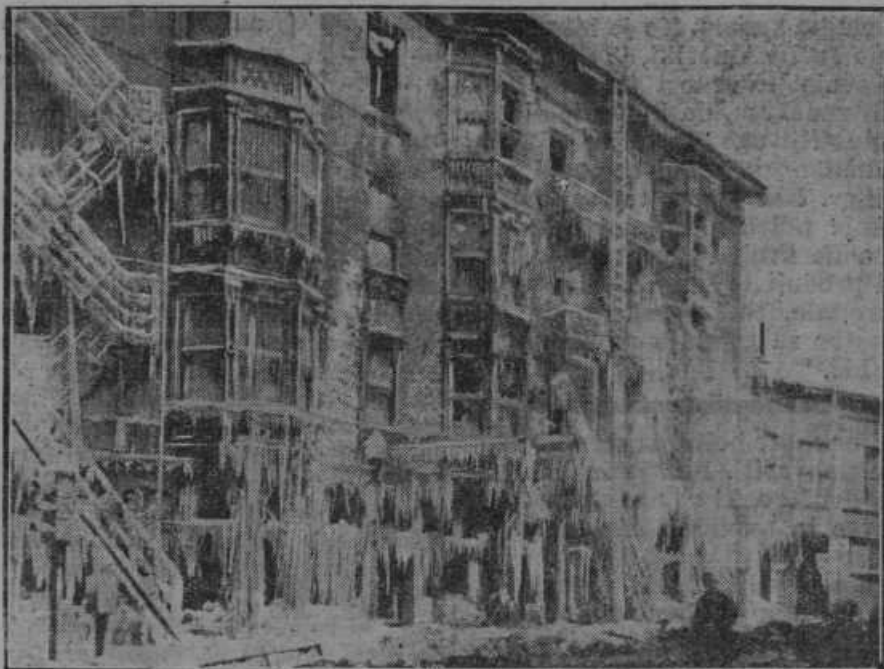
da so nepovabljeni gostje zaplesali. Naenkrat pa eden izmed njih napade posestniškega sina Franca Meznariča in ga zabode z nožem. Ker mu je prerezal žilo-odvednico, je Meznarič po prevozu v ptujsko bolnico umrl. Na pustno nedeljo je bila večja družba fantov v neki gostilni v Cirkovcah na Dravskem polju. Ko je Jožef Klasine iz Mihovcev šel okoli 11 ure ponoči iz gostilne, so ga drugi fantje napadli, pobili na tla ter ga obdelovali z latami in noži. Zadobil je šest velikih ran po telesu in eno rano na glavi od žreblja v lati ter se zdravi v ptujski bolnici. Isti večer je nekdo napadel v Stojncih kmetskega fanta Janeza Obrana ter ga s sekiro udaril po glavi. Obrana je bil prepeljan v ptujsko bolnico. V Selah pri Ptujju je prišlo v noči na pustni terek do strašnega krvoprelitja. Med veselo fantovsko družbo se je okrog polnoči začel spor, ki se je kmalu razvnel v krvav pretep. Posestnikov sin Mihael Kranjc iz Drnove je obležal mrtev z prerezanim vratom in presekanjo glavno žilo, posestniški sin Franc Intihar iz Sv. Lovrjence na Dr. polju pa s težkimi ranami, ki si jih zdravi v ptujski bolnišnici.

Obešen je bil v Beogradu 28. februarja Rajko Radjelovič iz Borova, ki ga je obsodilo na smrt sodišče za zaščito države 14. februarja, ker je bil član in je po nalogu teroristične organizacije »Zapadna pokrajina« v Sofiji položil 11. septembra 1932 dva tempirana peklena stroja v vlak Beograd—Niš, da bi s tem izvršil atentat na ljudi in javne prometne naprave.

Obesil, ker se ni oženil. Koncem februarja se je v vasi Gjurgjevo blizu mesta Novi sad obesil 24letni kmetski sin Gjoka Dejanovič. Nagib tega samomora je nenavaden. Pred nekaj dnevi se je namreč omožila njegova mlajša sestra. Gjoka je bil na stališču, da se mora on kot starejši prej oženiti, kot mlajša sestra omožiti. Ker njegova volja v domači družini ni prodrla, je za-

Opustošena sejna dvorana v nemškem parlamentu.

Podoba zime v Ameriki.

preti, da se bo usmrtil. Domači so mislili, da je to samo prazna grožnja. Gjoka pa je šel ter se res obesil.

Strela v februarju. V vasi Vrtnik na Hvaru v Dalmaciji je v noči 21. februarja grmelo ter je tudi udarila strela. Ena strela je udarila v drevo, druga v strelovod na šoli. Ker je ta strelovod najbrž bil poškodovan, je strela švignila v sosednjo hišico, ki je bila kakor prislonjena na zid hiše, ter je tamkaj oplazila mulo, ki je takoj poginila. V bližini 10 metrov je bil stari župnik D. Vicko, ki je sedel za mizo ter molil brevir. Njemu kakor tudi njegovi služinčadi se ni nič zgodilo. Pač pa je strela malo ošinila neko ženo, ki je bila v sosedni hišici ter se je onesvestila.

Odvetnik dr. Ivan Stanonik v Celju vljudno naznanja, da ima od 1. marca 1933 naprej svojo pisarno v Celju, Aleksandrova ulica 3, prvo nadstropje. 269

Dr. Vari, specialist za pljučne bolezni, se je preselil iz Aleksandrove ceste 6 v Gregorčičevo ulico 6. Ordinira od 11 do 1 in od 4 do 5. — Ob nedeljah od 9 do 11. — Röntgen. 273

Odvetniška pisarna dr. Hodžarja ostane v dosedanjih prostorih, Vodnikova ulica (Ljudska posojilnica), Celje. 280

Kako so se v Benetkah v predpustu zabavali.

Beraški most v Florenci na Laškem

ni stal mestne blagajne ne vinarja. Zgodilo se je to tako-le: Veliki vojvoda Toskanski je dal oklicati po deželi in po mestu, da se naj zberejo vsi berači ob naznanjeni uri na bregu reke Arno in da dobi tamkaj vsak od njih po milosti velikega vojvode novo lepo obleko. O naznanjeni uri je pridrla množica beračev na breg reke Arno. Tu jih vojaki obstopijo in prisilijo, da so morali staro obleko sleči, radi ali ne radi oddati, in novo obleko obleči. V starih oblekah pa so dobili toliko denarja zašitega, da so z njim nov most zidali.

Pavel Keller:

9. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Brez sape so prežali stražniki.

Črna postava je vzrastla pred njimi. Stražniki so skočili proti njej.

»Stoj!«

Postava je bliskovito zavila na levo.

»Stoj! Stoj! Če ne, bomo streljali!«

Začel se je pogon. Sedaj so bili v nižavi, sedaj zopet je šlo vkreber. Imeli so tihotapca, ki ni mogel hitro naprej, kakor v volčji jami.

»Stoj! Udaj se!«

Begunec se je hitro okrenil, kakor preganjana žival, ki hoče napasti lovce, privršal proti stražnikom in štirikrat ustrelil. Eden stražnikov je bil ranjen; v naslednji sekundi pa je tihotapec zadet padel v sneg.

Hiteli so k padlemu, tudi tisti, ki je bil ra-

njen v roko, in mu posvetili v obraz. Obraz mu bil pomazan. Jeras.

»Pravi je,« je rekel višji stražnik.

Padli je odprl oči.

»Kaj — kaj — je? — Kaj hočete?«

»Pij, Jeras!«

Višji stražnik mu je ponudil svojo čutaro. Toda ranjenec ni pil. Zaprl je oči in mrmral:

»Izdan — Meden? — To je — tvoj — konec — ti —«

S silo so mu vlili konjaka v usta.

Ranjenec je še enkrat odprl oči.

»Studenec — pri Col — nar — jevem — studencu — Meden —«

»Kaj je pri Colnarjevem studencu, Jeras? — Jeras! Kaj je pri Colnarjevem studencu? Kaj je z Medenom?«

Jeras se je iztegnil in obležal brez življenja. Večen molk. Tragedija v gozdu.

Sedaj šele so zavezali ranjenemu tovarišu roko, nato so položili mrtvega ali vendar le samo brezavestnega ob pot pod zasneženo smreko.